

Täysistunto

Tiistai 29.3.2016 klo 13.59—15.52

14. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2016 lisätalousarvioesityksen (HE 9/2016 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 27/2016 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu

15.44 **Satu Taavitsainen sd:** Arvoisa puhemies! Hallitus on esittämässä eduskunnalle lisätalousarvion täydentämistä. Kyseessä on 38 miljoonan euron lisäys kassasijoitusten riskinhallintaan. Tämä lisää valtion nettolainanoton tarvetta, jonka on arvioitu tälle vuodelle olevan 5,4 miljardia euroa.

Lainarahalla elämistä ei saada loppumaan ennen kuin saadaan työttömyys pienene-mään, joten onkin hyvin vaikea ymmärtää, miksi hallitus ei täydennä lisätalousarviota palkkatukirahoja lisäämällä. Johtuuko se siitä, että hallituksessa nähdään valtion vastuu työttömyydestä eri tavalla kuin oppositiossa? Hallitus sysää vastuun yksilöille, ja ihmisten itse pitäisi ratkaista työttömyysongelma. SDP:n mielestä valtion pitää olla ratkomassa työt-tömyysongelmaa eikä valtio voi vetäytyä vastuustaan ja hylätä ihmisiä oman onnensa no-jaan. Työttömyys on meidän mielestämme enemmän yhteiskunnan ja valtion talouspolitiin epäännistumista, ei ihmisten epäännistumista. Työttömyys ei ole elämäntyyliä, vaan yleensä on kysymys siitä, että työpaikkoja ei ole tarjolla.

Kansalaisten perustuslaillinen oikeus työhön edellyttää mielestäni julkiselta vallalta toi-menpiteitä ja rahoitusta tällaisena heikkona taloudellisena ajanjaksona. Koko hyvinvointi-valtion perusta on mahdollisimman kattava työllisyys ja perusajatus "jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan". Jos osallisuus yhteiskunnan toimintaan heikke-nee, hyvinvoinnin perusta järkkyy.

Tasa-arvon ja perusoikeuksien toteutumiseksi sekä yhteisön täysjäsenyyden ja sosiaali-sen kansalaisuuden mahdollistamiseksi erityisesti heikommassa asemassa olevat, kuten nuoret, tarvitsevat positiivista erityiskohtelua. Nuoret pitävät ensimmäisen työpaikan saa-mista kaikista vaikeimpana, sillä työnantajat haluavat ottaa töihin niitä, joilla on jo työko-kemusta.

Valtion palkkatukirahoilla on kiistatta keskeinen rooli työttömien, etenkin nuorten ja pitkäaikaistyöttömien, työelämään pääsemisessä. Palkkatukijärjestelmän myönteisten vai-kutusten näkökulmasta on käsittämätöntä, että sitä ollaan purkamassa sekä palkkatukimää-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2016 vp

rärahoja vähentämällä että uudelleensuuntaamalla. Kolmannen sektorin palkkatukeen kohdistuva linjaus ja leikkaus merkitsisi lähes täydellistä palkkatukityön alasajoa.

Arvoisa puhemies! Työnhakijat on pidettävä työkykyisinä. Tutkimusten mukaan nuoret työttömät syrjäytyvät hyvin nopeasti. Jo kolmen kuukauden työttömyys pistää nuoren elämän sekaisin. Työttömät nuoret ovat muita huomattavasti tyytymättömämpiä omaan elämäänsä. Varsinkin niillä nuorilla, joiden työttömyys on pitkittynyt yli puolen vuoden, on tyytyväisyys elämäänsä kokonaisuudessaan heikompa. Varsinkin näille nuorille, joilla ei vielä ole työelämän kokemusta, palkkatukityö avaa konkreettisia mahdollisuuksia saada jalkaa työelämän oven väliin, saada palkkaa, ylläpitää henkistä hyvinvointia, fyysistä toimeliaisuutta ja arjen hallintaa. Nuoret saavat kokemusta osallistumisesta, yhteenkuuluvuudesta ja työelämän perusteiden hallinnasta. Tämä kaikki on kiistatta työelämässä tarvittavan kokemuksen hankkimista. Palkkatuki selvästi edistää nuoren mahdollisuuksia päästä eteenpäin vapaille työmarkkinoille tai koulutukseen.

Nuoret ja pitkäaikaistyöttömät eivät ole ainoita palkkatukijärjestelmästä hyötyviä, sillä myös yleishyödylliset järjestöt ja koko kansalaisyhteiskuntamme saavat etua palkkatukijärjestelmästä. Sen avulla kolmannen sektorin toimijat pystyvät tuottamaan palveluita, jotka osaltaan täydentävät kuntien palveluita, esimerkkinä erityisesti sosiaali- ja terveysalan järjestöt. Näistä voittoa tuottamattomista järjestöistä eivät rahat valu veroparatiiseihin, vaan kilahtavat palkoista maksettavina verotuloina kuntien ja valtion kassaan.

Kolmannen sektorin järjestöiltä tulleet tuoreet tiedot puhuvat karua kieltään: palkkatuet ovat jo loppuneet heti alkuvuonna, tukea myönnetään vain valikoiden, sen kesto on rajattu kolmeksi tai kuudeksi kuukaudeksi, jolloin liian lyhyistä työjaksoista on vain vähän hyötyä, tukea myönnetään ainoastaan elinkeinotoimintaa harjoittaville järjestöille eikä lainkaan yleishyödyllisille yhdistyksille.

Yksiselitteisesti työllisyysmäärärahoja on aivan liian vähän tarpeeseen nähden ja määrärahoihin pitää saada nopeasti rahoitusta lisäbudjetilla, jotta katastrofaaliselta tilanteelta vältytään.

Työllisyysmäärärahat riittäisivät koko vuodeksi, jos hallitus antaisi luvan käyttää palkkatukirahoina valtion maksamaa työttömyysturvan osuutta eli peruspäivärahaa, työmarkkinatukea ja ansiosidonnaisen päivärahan perusosaa. Tälle asialle hallitus saisi SDP:n ja työmarkkinajärjestöjen tuen.

Huoli työttömyydestä on yhteinen. Toivoisi, että keinotkin sen ratkaisemiseksi olisivat yhteiset.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.